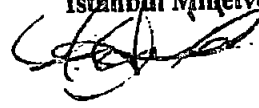

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim **13.01/2024**

Doğan BEKİN

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Tarih: 22-1-2024	Esas No: 2/1928

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
18 Ocak 2024
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
18 Ocak 2024
No: 1364414

GENEL GEREKÇE

Özel Öğretim Kurumları Kanunu'na tabi olarak okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, özel eğitim okulları ile çeşitli kurslar, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri, özel öğretim kursları, uzaktan öğretim yapan kuruluşlar, motorlu taşıt sürücü kursları gibi özel öğretim kurumlarında sayıları yaklaşık olarak 200 bin öğretmen çalışmaktadır.

2014 yılına kadar Özel Öğretim Kurumları Kanuna göre öğretmenlerin taban maaş uygulaması vardı. Taban maaş hakkı ile özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmenler, kamuda çalışan öğretmenlerden daha az maaş alamıyordu. Ancak 2014 yılı itibariyle kanunda bir düzenleme yapılarak özel öğretimde çalışan öğretmenlerinin elinden hakları alınmış ve taban maaş uygulaması kaldırılan bir düzenleme getirilmiştir.

Bu düzenleme ile Özel öğretim kurumlarında görev yapan öğretmenler, asgari ücret seviyelerinde maaşa tabii tutulmuş ve yoksulluk sınırının altında yaşamaya mahkûm edilmiştir. Bununla birlikte, özel öğretimde çalışan öğretmenler, güvencesiz bir şekilde belirli süreli sözleşme ile çalıştırılırken gerek özlük haklarının olmaması ciddi mağduriyet yaratmaktadır.

2017 yılının Eylül ayında, TC Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın "İş Teftiş Kurulu Başkanlığı" tarafından "Temel Liselerde Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi Programlı Teftiş" çalışması yapılmıştır. Programlı teftişin amacı ise, T.C. Anayasasının "Cumhuriyetin nitelikleri" başlıklı 2. Maddesinde belirtilen sosyal hukuk devleti ilkesine hizmet etmektedir.

Anayasanın "Çalışma ile ilgili hükümler" başlıklı V. Bölümünün 49. maddesinde hüküm altına alınan "Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır." şeklindeki düzenleme ile 50. maddesinde yer alan "Kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz. Küçükler ve kadınlar ile bedenî ve ruhî yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar. Dinlenmek, çalışanların hakkıdır. Ücretli hafta ve bayram tatili ile ücretli yıllık izin hakları ve şartları kanunla düzenlenir." şeklindeki düzenlemeyi esas alarak işyerlerinde çalışma barışının temini ve sürdürülebilir olmasına katkı sağlamayı amaçlamıştır.

İş Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın, Temel Liselerde Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi Programlı Teftiş Sonuç Raporuna göre;

"Özel okullarda çalışan işçilerin çalışma sürelerinin yasa ve yönetmelik hükümlerine uygunluğunun sağlanması, teftiş dönemi içerisinde ödenmeyen ücretlerinin, fazla çalışma, fazla sürelerle çalışma, hafta tatili çalışması, ulusal bayram ve genel tatil günleri çalışmalarına ilişkin ücretlerinin ödenmesi, kadın ve genç işçilerin korunması, yıllık izinlerinin kullandırılmasının sağlanması, tam süreli çalışan işçi karşısında kısmi süreli çalışan işçiye, belirsiz süreli çalışan işçi karşısında belirli süreli çalışan işçiye farklı işlem yapılmasının ve eşit davranma ilkesine aykırılığın önlenmesi amacıyla 01.03.2015 – 31.12.2015 tarihleri arasında "özel öğretim kurumlarında çalışan işçilerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi programlı teftişi" gerçekleştirilmiştir."

“Bu amaç doğrultusunda işyerlerindeki uygulamaların; çalışanların iş süreleri sınırlarına, dinlenme süresi sınırlarına, yıllık ücretli izin haklarının kullandırılması ile ilgili düzenlemelere uygun hale getirilmesinin, işin yürütümü açısından risklerin ortadan kaldırılmasının, ücret, fazla çalışma ücreti ve genel tatil ücreti gibi ilave ödemelerin kayıtlara yansıtılması suretiyle kayıtlı istihdamın teşvik edilmesinin sağlanması amaçlanmıştır.”

“Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Teftiş Kurulu Başkanlığı raporundaki tespitine göre; “5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları kapsamında faaliyet gösteren özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmen ve öğreticilerin çalışma biçimleri, aynı kanunun 8. maddesinde, özlük ve diğer hakları ise aynı kanunun 9. maddesinde düzenlenmiştir. 5580 Sayılı Kanunun 9. maddesinin 2. fıkrası, 6528 Sayılı kanunun 14. maddesi ile kaldırılmıştır. “Okullarda yöneticilik ve eğitim-öğretim hizmeti yapanlara, kıdemlerine göre (emekliler hariç) dengi resmî okullarda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarlarından az ücret verilemez” şeklindeki hükmün kaldırılmış olması, bu kurumlarda çalışan öğretmen ve öğreticiler için belirlenen asgari ücretin kaldırılmasına sonucunu doğurmuştur. Özel okul sayısının da artmasına bağlı olarak bu kurumlarda ücret seviyesi düşmüş ve ciddi uyuşmazlıkların doğmasına neden olmuştur.”

Raporda da açıkça belirtildiği gibi 2014 yılında, 5580 sayılı Özel öğretim Kurumları Kanununun 9. maddesinin 2. fıkrası yürürlükten kaldırılmasıyla birlikte, özel okullarda çalışan öğretmenler korumasız kalmış ve mağduriyetleri artarak devam etmiştir.

Gerekçe de açıkça ifade edilen nedenler doğrultusunda; Özel sektörde çalışan öğretmenleri güvencesizliğe mahkûm eden hâlihazırdaki düzenlemeyi yeniden tahsis edilmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin çalışma koşulların iyileştirilmesi, ekonomik, sosyal ve hukuki haklarının yeniden düzenlenmesi amacıyla 5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunun 8’inci ve 9’uncu maddelerinin yeniden şekillendirerek yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Özel Öğretim Kurumları Kanunu'na tabi olarak okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, özel eğitim okulları ile çeşitli kurslar, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri, özel öğretim kursları, uzaktan öğretim yapan kuruluşlar, motorlu taşıt sürücü kursları gibi özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmen ve öğreticilerin, çalışma şekillerine ilişkin yaşadıkları mağduriyetlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Anayasanın eşitlik ilkesine göre; Öğretmenlik meslek tanımında, kamu ve özel sektör ayrımcılığı önleyerek, Özel Öğretim Kurumları Kanunu'na tabi olarak okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, özel eğitim okulları ile çeşitli kurslar, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri, özel öğretim kursları, uzaktan öğretim yapan kuruluşlar, motorlu taşıt sürücü kursları gibi özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmen ve öğreticilerin, özlük ve diğer haklarının elde edilmesi öngörülmektedir.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme Maddesidir.

**5580 SAYILI ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 8/2/2007 tarihli ve 5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunun 8'inci fıkrasının mülga dördüncü cümlesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Öğretmenlerin toplam ders sayısı haftada otuz 20+10 (Ek ders) saatini geçemez.

MADDE 2- 5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunun 9'uncu maddesinin mülga ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.”

“Özel öğretim kurumlarının tamamında, yöneticilik ve eğitim-öğretim hizmeti yapanlara, kıdemlerine göre (emekliler hariç) dengi resmî okullarda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarlarından az ücret verilemez.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.